ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Α ΟΜΑΔΑ

Α.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση και δίπλα την ένδειξη **Σωστό,** αν είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν είναι λανθασμένη.

Στις μεταμυκηναϊκές κοινωνίες:

α. Πρώτη θέση στον κώδικα αξιών κατέχουν ο πλούτος και η άσκηση της εξουσίας.

β. Στην κορυφή της κοινωνικής ιεραρχίας βρίσκονται ο βασιλιάς και οι ευγενείς.

γ. Τα όρια μεταξύ ελευθέρων και δούλων δεν είναι σαφή.

δ. Η εργασία είναι κάτι ασυμβίβαστο με την κοινωνική θέση των ευγενών.

ε. Μερικά βιοτεχνικά προϊόντα (π.χ. έπιπλα, ενδύματα) παράγονται στα πλαίσια του ***οἴκου***.

Μονάδες 5

Α.2. Να αποδώσετε με συντομία το περιεχόμενο των παρακάτω όρων, που έχουν σχέση με την κοινωνία της αρχαϊκής εποχής:

α) *ἀγορά*

β) *νεοδαμώδεις*

γ) *κρυπτεία*

δ) *ζευγῖται*

ε) *ἑκτήμοροι ή πελάται*

Μονάδες 15

Α.3. Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας τον κάθε όρο (***ἐγγύη, ἐπίκληρος, ἀπόλειψις)*** και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση για τον καθένα από αυτούς:

Ἐγγύη για τους αρχαίους Έλληνες σήμαινε:
α) εγκυμοσύνη
β) προφορική εγγύηση για σύναψη γάμου
γ) κάτι που δεν απέχει πολύ, που βρίσκεται κοντά (ἐγγύς)

Ἐπίκληρος για τους αρχαίους Έλληνες ήταν:
α) χήρα γυναίκα κληρονόμος πατρικής ή συζυγικής περιουσίας
β) η γυναίκα που είχε πολλούς κληρονόμους
γ) γυναίκα χωρίς απογόνους, άκληρη

Ἀπόλειψις για τους αρχαίους Έλληνες ήταν:
α) η αποπομπή της γυναίκας από το σπίτι με πρωτοβουλία του συζύγου
β) η εγκατάλειψη της συζυγικής στέγης από τον άνδρα
γ) η εγκατάλειψη της συζυγικής στέγης από τη γυναίκα

Μονάδες 6

Α.4. Ποιο σκοπό εξυπηρετούσε η ***ἔκθεσις*** των βρεφών στην αρχαία Αθήνα και ποιον στην αρχαία Σπάρτη.

Μονάδες 10

Α.5. Να μελετήσετε το παρακάτω κείμενο και, με βάση τις γνώσεις σας, να προσδιορίσετε τη δομή

και το περιεχόμενο της Σπαρτιατικής εκπαίδευσης.

Ο Λυκούργος δεν όρισε για τα παιδιά δασκάλους αγορασμένους ή έμμισθους, ούτε μπορούσε ο καθένας να μορφώνει το γιο του όπως ήθελε, αλλά τους έπαιρνε όλους ο ίδιος αμέσως μόλις γίνονταν εφτά χρονών και τους κατάτασσε σε "αγέλες" και συνταιριάζοντάς τους συντροφικά, τους συνήθιζε να παίζουν και να περνούν τον καιρό τους ομαδικά... Γράμματα μάθαιναν όσα τούς ήταν αναγκαία. Η υπόλοιπη αγωγή τους σκοπό είχε να τους μάθει να κυβερνιούνται καλά, να υπομένουν τους κόπους και να νικούν στις μάχες. Γι' αυτό και όσο προχωρούσαν στην ηλικία, τόσο δυσκόλευαν την άσκησή τους κουρεύοντάς τους σύρριζα και μαθαίνοντάς τους να βαδίζουν συνήθως ανυπόδητοι και να παίζουν γυμνοί. ... Η μουσική είχε κάτι που ξεσήκωνε το θυμικό και προκαλούσε ορμή και ενθουσιασμό γεμάτο δράση, και τα λόγια ήταν αφελή και απλά για πράγματα σοβαρά και ηθοπλαστικά.

(Πλούταρχος, *Λυκούργος, 16, 20).*

Μονάδες 14

Β ΟΜΑΔΑ

Β.1. Να αναφέρετε το περιεχόμενο της στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης κατά την Ελληνιστική εποχή. Ποια κοινά σημεία έχει με τις αντίστοιχες σημερινές βαθμίδες εκπαίδευσης;

Μονάδες 25

Β.2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν στην κατάργηση της βασιλείας κατά την αρχαϊκή εποχή; Σε ποιους περιήλθε η εξουσία μετά την κατάργησή της;

Μονάδες 25